Friluftspolitiskt program

Friluftspolitiskt program

2026

innehåll

Varför behövs ett friluftspolitiskt program? 5

Friluftsliv för hälsa och välmående 7

Barn, unga och framtidens friluftsliv 11

Friluftslivet som samhällskraft 17

En modern och ansvarsfull allemansrätt 20

Friluftslivet stärker Sveriges beredskap 23

”

Moderaterna tror på ett friluftsliv som bygger på människors frihet och ansvar - inte tvång eller styrning. Det offentliga ska skapa förutsättningar och ramar, men det är i engagemanget hos människor, föreningar och lokala aktörer som friluftslivet får liv.

Varför behövs ett friluftspolitiskt program?

Sverige är ett land med fantastisk natur som erbjuder oändliga möjligheter till friluftsliv. Här kan barn lära sig att hitta i naturen, laga mat över öppen eld och följa stigar som generationer före dem trampat upp. Vår fria tillgång till naturen, det ideella engagemanget som håller leder öppna, utkiksplatser rena och barnens friluftsdrömmar vid liv, är inte självklar i alla länder - men i Sverige är denna frihet möjlig tack vare allemansrätten. Det har gjort Sverige till ett friluftsland. Vi vandrar för att må bättre, fiskar för stillheten och samlas vid eldplatser där samtalet får ta tid. Närheten till skogen, sjöarna och fjällen har blivit en del av vår identitet och vår kultur.

Friluftsliv skapar inte bara glädje och gemenskap - det stärker också tryggheten, folkhälsan och beredskapen i samhället. Naturen lär oss tålamod, ansvar och respekt. Det är egenskaper som gör skillnad i vardagen, men också i händelse av krig eller kris. Och den förenar oss. Oavsett om vi bor i innerstad eller glesbygd, så ger naturen samma möjlighet till frihet och eftertanke, den stärker både vår psykiska och fysiska hälsa och motverkar ensamhet. Det är därför inte förvånande att friluftslivet omfattar två miljoner medlemmar och över 7000 föreningar.

Men det ökande friluftsintresset ger inte bara positiva effekter. Fler besökare ökar slitaget på naturen och civilsamhällets eldsjälar kämpar med ett generellt minskat engagemang. Alla har inte heller samma möjlighet att ta del av den frihet som vår natur erbjuder. Deltagandet i friluftsliv skiljer sig åt beroende på bakgrund, ekonomi och funktionsförmåga och barns utevistelse har minskat kraftigt. Många människor lever i ofrivillig ensamhet och den psykiska ohälsan ökar.

När fler får tillgång till naturen stärker vi inte bara förutsättningar för människors hälsa - vi stärker även sammanhållningen, motståndskraften och det långsiktiga skyddet av vår gemensamma miljö. Moderaterna tror på ett friluftsliv som bygger på människors frihet och ansvar - inte tvång eller styrning. Det offentliga ska skapa förutsättningar och ramar, men det är i engagemanget hos människor, föreningar och lokala aktörer som friluftslivet får liv.

Moderaterna är hemvist för den gröna högern. Vi vill sänka utsläppen, stärka det hållbara företagandet samt värna natur- och kulturmiljöer genom reformer som håller över tid. Nu tar vi också nästa steg - att utveckla en friluftspolitik som förenar frihet med ansvar och tillgänglighet med hänsyn.

Med det här programmet vill vi visa hur friluftslivets kraft kan tas till vara och komma fler till del. Vi identifierar utmaningarna, pekar på konkreta reformer - och visar varför det är rimligt att just Moderaterna tar ledartröjan i en fråga som rör så många, men riskerar att glömmas bort i politiken. Vår ambition är att fler människor - oavsett bakgrund, rörelseförmåga, ålder eller bostadsort - ska kunna ta del av Sveriges natur.

Friluftsliv för hälsa och välmående

Sverige har en lång tradition av rörelse i naturen; skogspromenader, fjällvandring, bad i insjöar och skidåkning i en tyst granskog. Denna tradition är mer än ett fritidsintresse. Den är en motkraft mot stillasittande, psykisk ohälsa och den ofrivilliga ensamhet som idag präglar alltför många människors liv.

Det är idag väldokumenterat att naturkontakt stärker både kropp och själ [1]. Regelbunden vistelse i naturen kan förbättra sömn, humör och återhämtningsförmåga. Rörelse i naturmiljöer minskar risken för hjärt- och kärlsjukdomar, sänker blodtrycket och motverkar depression. Samtidigt ökar vår fysiska ork, vår mentala resiliens och vår känsla av sammanhang. För barn och unga förbättras skolresultat, koncentration och den psykiska hälsan. Det handlar inte om att bestiga berg - utan om att ta en stig genom skogen, meta abborre i viken eller leka tillsammans i en glänta.

Men trenden går åt fel håll. Fyra av fem barn rör sig för lite. Nästan hälften av alla vuxna i Sverige lever med övervikt och fler än en halv miljon människor lider av ensamhet. Psykisk ohälsa är i dag den vanligaste orsaken till långtidssjukskrivning. Det är inte hållbart - varken för individen eller samhället. Forskning visar att en stillasittande livsstil är en förlust för både enskilda människor och för samhället som helhet. Samtidigt är vinsterna tydliga: varje satsad krona på rörelse ger upp till fyra kronor tillbaka - och ännu mer vid satsningar på gångvägar, cykling och friluftsområden.

Friluftslivet är ett kraftfullt, men ofta underskattat, verktyg. Det är kravlöst, tillgängligt och attraktivt för människor i alla åldrar. Men det krävs politisk vilja att tillgängliggöra natur i våra tätorter, att rusta upp leder och friluftsområden och att stödja det organiserade friluftslivet - de som bjuder in nybörjare, barnfamiljer och människor som står långt ifrån föreningslivet, utan krav på prestation.

Friluftslivet bärs upp av människor i hela landet - från fjällen i norr till skogsstigarna i söder, i byalag och föreningar, småorter och storstäder. Det är på landsbygden och i tätortens utkanter som många hittar sin plats att röra sig, återhämta sig och möta andra.

Särskilt viktigt är att skapa bättre möjligheter för grupper som ofta hamnar utanför - äldre, personer med funktionsnedsättning och människor i socioekonomiskt utsatta områden. Vi vet att personer med funktionsnedsättning är underrepresenterade i friluftslivet, trots att behovet av rörelse och naturkontakt för dem kan vara ännu större. Det räcker inte att naturen finns - den måste gå att nå, förstå och använda. Här får den tätortsnära naturen en särskild roll.

---

[1] Se till exempel Visit Sweden The 72 Hour Cabin https://visitsweden.com/where-to-go/southern-sweden/vastsverige/72hcabin/

Därför vill Moderaterna:

- Verka för att naturen på ett mer medvetet sätt ska användas som en del av vård, behandling och hälsofrämjande insatser inom vård och omsorg i syfte att främja psykisk hälsa och välbefinnande. Som en del av detta vill vi i samverkan med regioner och friluftsorganisationer utforska hur friluftslivet kan bli en mer naturlig del av Fysisk aktivitet på recept (FaR).

- Se över möjligheten att införa stabila och långsiktiga förutsättningar för LONA-stöd med syfte att främja lokala naturvårdsprojekt och friluftsliv och för att stärka lokal samverkan där naturen kan tillgängliggöras för fler.

- Anslaget för skydd av värdefull natur samt anslaget för åtgärder för värdefull natur behöver ses över i syfte att tillgängliggöra och underhålla nationalparker och naturreservat samt främja ett hållbart och mångfacetterat friluftsliv.

- Satsa på det vardagsnära friluftslivet genom att göra mer natur tillgänglig i bostadsnära områden. Kommuner ska uppmuntras att planera för friluftsnära bostäder i detaljplaner och översiktsplanering.

- Se över möjligheterna att utjämna skillnaderna mellan friluftslivet och föreningsidrotten avseende statligt stöd Statliga stöd ska styras till friluftsorganisationer mot mätbara sociala och hälsorelaterade effekter.

- Se över möjligheten att göra förutsättningarna för Svenskt Friluftsliv och Riksidrottsförbundet mer likvärdiga där så är lämpligt.

- Verka för att friluftsliv inkluderas i kommunala och regionala styrdokument som rör folkhälsa och samhällsplanering. Stads- och samhällsplanering som stärker tillgången till trygga och attraktiva grönmiljöer där människor bor, ska främjas.

- Främja friluftslivets roll för grupper med särskilda behov, bland annat genom bättre kollektivtrafik till friluftsområden, tillgänglighetsanpassningar samt stöd till ridvägar och organiserade aktiviteter.

- Genomföra en nationell kartläggning av tillgängligheten i våra friluftsområden i samverkan med länsstyrelser, stiftelser och det organiserade friluftslivet - så att människor med funktionsnedsättning vet vilka förutsättningar som råder och så att förbättringar kan genomföras där de gör störst skillnad per investerad krona.

Med det här programmet tar Moderaterna ledartröjan i en fråga som rör så många, men riskerar att glömmas bort i politiken. Vår ambition är att fler människor - oavsett bakgrund, rörelseförmåga, ålder eller bostadsort - ska kunna uppleva Sveriges natur.

Barn, unga och framtidens friluftsliv

Barndomens naturupplevelser skapar minnen för livet. Och för många barn är det där friluftslivet börjar - i förskolans grönområde, på skolans friluftsdag eller på en utflykt med en ideell ledare som visar hur man lagar mat över öppen eld. Det handlar inte bara om att ha roligt. Det handlar även om hälsa, trygghet och om att bygga en relation till naturen som håller genom livet. Dessutom handlar det om att lägga grunden för en god kunskap om beredskap.

I dag ser vi en oroande utveckling. Alltför få barn har rörelse som en naturlig del i vardagen. Andelen barn som dagligen vistas i grönområden har minskat kraftigt de senaste decennierna, särskilt bland barn med utländsk bakgrund eller svaga socioekonomiska förhållanden. Sämst är utvecklingen för flickor. Samtidigt minskar tillgången till skolnära natur och skolgårdarna blir mindre. Många skolor har få friluftsdagar – vissa har ingen alls.

Friluftsliv i skolan är mer än frisk luft. Det finns stark evidens för att undervisning utomhus förbättrar koncentration, minne, social förmåga och studiemotivation - utan att försämra resultaten i de teoretiska ämnena. Undervisning utomhus ger ofta bättre resultat i naturvetenskap och matematik. Den ger barn kunskap att förstå naturen, att ta ansvar för sin egen hälsa och känna sig trygga i skog och mark.

Men för att detta ska bli verklighet krävs förutsättningar såsom trygga lärare, tid i schemat och samverkan med friluftsorganisationer. För många pedagoger saknas stöd och kompetens. Flera är också osäkra på att själva leda aktiviteter i skogsmiljöer – särskilt om det också innebär att använda kollektivtrafiken med en hel klass. Här kan staten, regionerna och kommunerna ge bättre förutsättningar. Skolor behöver resurser för att kunna använda naturen i sin närmiljö som en naturlig del av undervisningen – inte bara vid enstaka tillfällen.

Friluftsorganisationerna har ett stort värde som kunskapsbärare. Genom att dessa organisationer erbjuds möjlighet att handleda eller utbilda skolpersonal, kan fler barn nås av friluftsliv - även där lärarna saknar erfarenhet eller trygghet att genomföra det på egen hand.

Därför vill Moderaterna:

- Återinföra obligatoriska friluftsdagar en gång per termin i alla årskurser. Skolinspektionen ska få i uppdrag att följa upp undervisningen i friluftsliv, allemansrätt och fysisk aktivitet, enligt läroplanen.

- Främja samverkan mellan skolor och friluftsorganisationer i läroplanen, samtidigt som kompetensutbytet mellan skola och friluftsorganisationer uppmuntras genom handledning och utbildningsinsatser.

- Stärka simundervisningen så att alla barn lär sig simma, förstår risker vid vatten och får kunskap om såväl livräddning som isvett. Fler säkra badplatser ska tillskapas, särskilt där människor redan badar.

- Verka för att alla förskole- och skolgårdar stimulerar rörelse och friluftsliv, särskilt i stadsområden.

- Bidra till att utveckla friluftslivet som ett tydligare alternativ till föreningsidrott, särskilt för barn och unga som inte attraheras av tävlingsinriktad idrott.

- Säkerställa att alla elever får utbildning i allemansrätten, inklusive tillgång till aktuellt och pedagogiskt material.

- Särskilda satsningar för friluftslivsaktiviteter ska riktas till barn i socioekonomiskt utsatta områden, med fokus på att nå flickor.

För Moderaterna är friluftslivet mer än en fritidsaktivitet. Det är en samhällskraft som främjar hälsa, trygghet och delaktighet. Det skapar förståelse för vår natur samt förenar stad och land, generationer och kulturer.

Ett land för friluftsliv

Ett starkt friluftsliv bygger ett starkare samhälle. För många av oss är närhet till skog, sjöar och fjäll helt avgörande för vår livskvalitet. Vistelse i naturen främjar vår fysiska och psykiska hälsa och hjälper oss att hantera stressen i vardagen. När fler rör på sig, mår bättre och möts i naturen minskar utanförskapet och folkhälsan stärks. Allemansrätten ligger i hjärtat av det svenska friluftslivet. Med rätt politik skapar vi förutsättningar och ramar, men det är i engagemanget hos människor, föreningar och lokala aktörer som friluftslivet får liv.

373 miljoner besök i skogen

16 000 km vandringsled

2 700 badplatser

12,2 miljoner fiskedagar

30 nationalparker

5 000 naturreservat

100 000 sjöar

590 gästhamnar

7000 föreningar
300 000 barn och unga
2 miljoner medlemmar
28 medlemsorganisationer

96%
av M-kommunpolitiker anser att det är viktigt att kommunen skapar goda förutsättningar för friluftsliv.

77%
anser att friluftsliv är viktigt för hälsa och välbefinnande

1 satsad krona på rörelse ger *4* kronor tillbaka

40%
säger att möjligheten till friluftsliv har påverkat deras val av bostadsområde

4 av 10
är helt säkra på att de skulle klara av en oplanerad övernattning i naturen

FRILUFTSLIV
VANDRING GEMENSKAP
NATUR *HÄLSA* NATIONALPARKER

9 av 10
ägnar sig åt friluftsliv i någon form

7 av 10
tycker att friluftsliv gör livet mer meningsfullt

Var fjärde svensk
anser att de har mycket goda kunskaper om allemansrätten

Varannan
svensk anser att de har tillgång till mycket bra naturmiljöer i sitt närområde

19%
är idag medlem i en friluftsorganisation

7 av 10
som ägnar sig åt friluftsliv föredrar att göra det tillsammans med andra

96%
anser att allemansrätten är viktig

6 av 10
anser att de kan göra upp eld på ett säkert sätt i naturen om de har tillgång till tändstickor

Friluftslivet som samhällskraft

Sverige är starkt när människor tar ansvar tillsammans. Det gäller både i vardagen och i kris. Friluftslivet är en ofta förbisedd samhällskraft som binder samman människor, platser och generationer. Det skapar gemenskap, engagemang och trygghet. I föreningar och lokala initiativ ryms ett Sverige där människor hjälper varandra utan att begära något tillbaka där rastplatser hålls rena, leder röjs, och barn lär sig läsa kartor, simma i öppet vatten och slå upp ett tält i regnrusket.

Det organiserade friluftslivet är en viktig del av det svenska civilsamhället. Runt om i landet finns tusentals ideella ledare som varje vecka engagerar sig för att barn, unga och vuxna ska få tillgång till natur, rörelse och kunskap. De erbjuder läger, vandringar, seglarskolor och tryggt sällskap - ofta helt utan kostnad för deltagaren. Flera friluftsorganisationer bedriver också verksamhet för nyanlända och människor som står långt från arbetslivet, vilket ger nya kontakter, språk, rutiner och självkänsla. Det gör friluftslivet till en kraft också för integration - och för att skapa gemenskap över språk- och kulturgränser.

Men friluftslivsorganisationerna är också hårt pressade. Även om intresset för att bli ledare är stort saknas möjligheten att utbilda tillräckligt många. Kostnader för lokalhyra, försäkringar och administration ökar. Många små föreningar får kämpa för sin överlevnad - trots att de är oumbärliga för att hålla tätortsnära leder öppna, guida nybörjare och väcka barnens nyfikenhet.

Friluftslivet är ett viktigt verktyg för lokal och regional utveckling. Fina vandringsleder, skärgårdsleder och naturnära aktiviteter skapar förutsättningar för besöksnäring, turism och småföretagande. Men det krävs också insatser så som uppställningsplatser för båtar, fisk i sjön och korrekt anlagda cykelleder samt information om hur vi alla kan samsas i naturen. För att detta ska fungera krävs god samverkan mellan kommuner, näringsliv, föreningar och markägare - på frivillig grund och med respekt för äganderätten. Det stärker både landsbygdens attraktionskraft och människors möjlighet att bo och arbeta utanför storstadsområden.

Därför vill Moderaterna:

- Uppvärdera friluftsorganisationernas roll i samhället, särskilt i arbetet med att bryta ensamhet, främja hälsa och stärka sammanhållningen i lokalsamhällen.

- Stödja initiativ där friluftsliv används som verktyg för integration, språkträning och social delaktighet, särskilt när det sker i samarbete med det övriga civilsamhället.

- Skapa bättre villkor för lokal och regional naturturism genom att möjliggöra för kommuner, föreningar och stiftelser att utveckla och underhålla leder, rastplatser och guidetjänster i samverkan med markägare.

- Förenkla regelverk och minska byråkrati för små friluftsföreningar och företag inom turism, exempelvis när det gäller tillstånd, anläggningsstöd eller hyra av mark och lokaler.

- Stärka samverkan mellan friluftsorganisationer, kommuner, markägare och näringsliv för att möjliggöra frivillig tillgång till natur och utveckling av leder, exempelvis genom inrättandet av regionala friluftsråd där andra relevanta aktörer också ingår.

- Stärka civilsamhällets möjligheter att utveckla långsiktigt hållbara friluftsanläggningar genom ett sökbart stöd.

- Verka för ett nationellt ramverk för cykelleder på samma sätt som för vandringsleder, i syfte att säkra kvaliteten på cykelleder i vår natur samt stötta utveckling och förvaltning.

- Utreda, till exempel genom uppdrag till Tillväxtverket, hur mycket av intäkterna från besöksnäringen som kommer från den svenska och den internationella naturturismen, samt därefter kontinuerligt mäta detta.

- Undersöka omfattningen av störningar för både djur och människor från det friluftsliv som genomförs med hjälp av fordon i syfte att bevara tysta miljöer och begränsa påverkan på djur och natur.

- Utreda hur olika typer av frivilliga avgifter kan gå tillbaka till besökta anläggningar och kommuner i syfte att säkra långsiktigt hållbar finansiering av exempelvis renhållning och underhåll.

- Se över om Naturvårdsverket kan inkludera stiftelser som verkar för en bättre friluftsmiljö när de fördelar sina bidrag.

En modern och ansvarsfull allemansrätt

Allemansrätten är en del av den svenska folksjälen. Den ger människor frihet att röra sig i naturen - att vandra över ängar, plocka bär i skogen och bada i en stilla insjö. Men den bygger också på respekt. Respekt för naturen, för djurlivet - och såklart för den som äger marken.

Det är detta ömsesidiga ansvar som gör allemansrätten unik. Den är omskriven som en rättighet i grundlagen, men är samtidigt så mycket mer – en balans mellan friheter och skyldigheter. När balansen rubbas - när människor skräpar ner, kör motorfordon på stigar, trampar ned betesmarker eller säljer allemansrätten som ett koncept som stör och skapar ett orimligt besökstryck med ett stort slitage - riskerar hela systemet att förlora sin legitimitet.

Allemansrätten fungerar bäst när människor vet vad som gäller. Därför är kunskap avgörande. För många - särskilt bland barn och unga, ovana besökare och utländska turister - är det oklart vad som är tillåtet och vad som är förbjudet. Det kan skapa konflikter, skador på naturen och irritation mellan friluftsutövare och markägare.

Vi behöver säkerställa att markägare inte får bära orimliga kostnader eller ansvar för sådant som andra gör. I takt med att friluftslivet växer - ibland i kommersiell form - ökar också belastningen på vissa marker. Då behövs både samverkan och tydligare ansvarsfördelning. Här kan vägledning, goda exempel och avtalsmodeller för kommersiellt nyttjande spela en viktig roll för att förebygga konflikter.

Det behövs bättre möjligheter att nå ut med tydlig information - på rätt språk och i rätt kanaler. Vi behöver också se till att polis och tillsynsmyndigheter har stöd för att kunna ingripa när någon medvetet bryter mot allemansrätten, till exempel genom olaglig nedskräpning eller störning av djurliv.

Även kommunerna spelar en nyckelroll. Genom vägledning om hur allemansrätten kan vägas in i fysisk planering - till exempel vid utformning av friluftsområden eller nya bostadsområden - kan vi förebygga konflikter och sprida ut besökstrycket.

Samtidigt bör staten premiera goda exempel på lokal samverkan - där kommuner, friluftsorganisationer, markägare och näringsliv tillsammans hittar lösningar som gynnar både tillgänglighet, naturvård och äganderätt. Det stärker förtroendet och gör allemansrätten mer hållbar.

Allemansrätten innebär unika friheter som lägger grund för vårt friluftsliv. Allemansrätten är inte hotad - men den kräver ständig omvårdnad. Den är ett förtroende mellan människor och som allt förtroende bygger den på kunskap, ansvar och respekt. Moderaterna vill värna och utveckla allemansrätten - inte genom onödig reglering, utan genom tydlighet, utbildning och rättvisa villkor för både naturbrukare och friluftsutövare.

Därför vill Moderaterna:

- Stärka kunskapen om allemansrätten hos befolkningen i stort och bland utländska besökare, exempelvis genom myndighetsinformation och samverkan med civilsamhället. Stöd för kommuner och naturvårdare att hantera nedskräpning, överbelastning och konflikter i populära naturområden ska tas fram.

- Uppdra till Naturvårdsverket att sprida deras utbildning om allemansrätten, med tillhörande material, till alla Sveriges grundskolor.

- Stödja lokala initiativ som stärker dialog och samverkan mellan markägare, näringsliv, friluftsorganisationer och kommuner. Allemansrätten ska värnas som en grundläggande rättighet genom tydlighet, respekt och ansvar.

- Skydda markägares rätt att säga nej till kommersiella verksamheter som nyttjar deras mark utan tillstånd och säkerställa att myndigheter har stöd att ingripa vid brott mot allemansrätten – såsom upprepad nedskräpning, skadegörelse eller otillåten fordonstrafik.

- Att kommuner med en stor naturturism prioriterar lättillgänglig avfallshantering i anslutning till vandringsleder och skapar möjlighet för friluftsföretag att etablera sig i närheten av exempelvis nationalparksentréer.

- Utveckla vägledning för kommuner om hur allemansrätten kan beaktas i fysisk planering, exempelvis för att minska konflikter och sprida ut besökstrycket.

- Främja utvecklingen av tydliga riktlinjer och avtalsmallar för kommersiellt nyttjande av allemansrätten, så att företagare, markägare och föreningar lättare kan komma överens om villkor för guidning, övernattning eller annan naturturism på privat mark.

- Se över samtliga politiska mål för friluftslivet, inklusive målet för allemansrätten, i syfte att göra målen mer träffsäkra, men också lättare att följa upp.

Friluftslivet stärker Sveriges beredskap

I en tid av osäkerhet är beredskap inte bara en fråga för staten - utan för hela samhället. Friluftslivet bidrar med kunskaper, färdigheter och strukturer som kan vara avgörande när samhället ställs inför krig eller kris. Det handlar om allt från att hålla värmen utan el och orientera sig i okänd terräng, till att kunna laga mat utomhus och leda grupper under svåra förhållanden.

Många friluftsorganisationer och ideella ledare besitter just den typen av praktiska färdigheter och lokalkännedom som efterfrågas i en kris, eller i värsta fall under ett krig. Genom att inkludera friluftsorganisationerna i det civila beredskaps-arbetet stärker vi både samhällets motståndskraft och människors egen förmåga att hantera störningar.

Samtidigt har det organiserade friluftslivet en viktig roll i att utbilda nästa generation - inte bara i naturkunskap, utan i ansvarstagande, samarbete och förmågan att klara sig själv. Det gör friluftslivet till en naturlig del av det förebyggande och folk-förankrade beredskapsarbetet.

Därför vill Moderaterna:

- Inkludera friluftsorganisationer i det civila beredskapsarbetet, genom samverkan med länsstyrelser, kommuner och Myndigheten för Civilt Försvar (MCF).
- Ge långsiktigt stöd till verksamheter som stärker människors praktiska förmåga i kris-situationer, till exempel att laga mat utan el, hålla värmen och hitta i naturen utan GPS.
- Synliggöra friluftslivets roll i totalförsvaret, inte minst som en lokal resurs vid evakueringar, översvämningar eller bristsituationer.

Friheten förpliktar

Friluftslivet bär på något djupt svenskt - en känsla av tillhörighet, en förankring i landskapet och en frihet att gå sin egen väg. Men det innebär också en skyldighet att visa hänsyn. Det är i mötet mellan individens frihet och det gemensamma ansvaret som friluftslivet får sin verkliga kraft.

För Moderaterna är friluftslivet mer än en fritidsaktivitet. Det är en samhällskraft som främjar hälsa, trygghet och delaktighet. Det skapar förståelse för vår natur samt förenar stad och land, generationer och kulturer. Och det gör det genom civilsamhällets engagemang, människors initiativkraft och med respekt för allemansrätten och äganderätten.

Men friluftslivet står också inför utmaningar - med slitage på naturen, otydlig ansvarsfördelning och sviktande ideellt engagemang. Det kräver politiskt ledarskap som vågar prioritera långsiktigt, som stärker samverkan snarare än styr uppifrån och som värnar friheten utan att abdikera från ansvar.

Vi vill att fler ska upptäcka glädjen i att röra sig i naturen. Att barn får tillgång till naturvistelser och kunskap om allemansrätten i skolan. Att civilsamhället får bättre förutsättningar att växa. Att friluftslivet blir en väg - inte bara till individens välmående, utan till ett robust, öppet och tryggt samhälle.

Det är så vi bygger ett starkare Sverige - inifrån och ut, med frihet under ansvar.

Det är i mötet mellan individens frihet och det gemensamma ansvaret som friluftslivet får sin verkliga kraft.

Tack till friluftslivets organisationer

Under arbetet med detta program har vi haft förmånen att möta många av Sveriges friluftsorganisationer. Ni har generöst delat med er av erfarenheter, synpunkter - och inte minst er smittande friluftsglädje. Det har varit ovärderligt för oss i arbetet med att ta fram ny politik.

Vi vill rikta ett varmt tack till er alla för ett vänligt och öppet bemötande, för ert engagemang, och för att vi har fått ta del av den verklighet ni verkar i varje dag. Er insats för folkhälsa, sammanhållning och naturkontakt gör skillnad - och inspirerar.

Arbetsgruppen har bestått av:

Karin Juhlin – ordförande
Emma Ahlström Køster
Saila Quicklund
Ida Drougge
Jesper Skalberg Karlsson
Carolina Bringborn - huvudsekreterare

Källor

Varje rörelse räknas – hur skapar vi ett samhälle som främjar fysisk aktivitet? Slutbetänkande av Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet, SOU 2023:29

Framtidens friluftsliv, Prop. 2009/10:238

Sheffield Hallam University & Sport England (2021), Social and economic value of community sport and physical activity in England. Storbritannien.

Folkhälsomyndigheten, Folkhälsan i Sverige, Årsrapport 2025

Svenskt Friluftsliv, Friluftsbarometern 2023

Svenskt Friluftsliv, Friluftslivets ekonomiska värde – en uppföljande enkätundersökning, 30 oktober 2023

Svenskt Friluftsliv, Friluftslivets och naturens mervärden och samhällsnytta - En kunskapssammanställning om friluftslivets betydelse för folkhälsa och ett hållbart samhälle

https://www.naturvardsverket.se/4acf28/globalassets/media/publikationer-pdf/7100/978-91-620-7116-5.pdf